

# اهمیت و ضرورت بررسی تاریخ آموزش و پرورش

به نام خداوند رحمان و رحیم

بررسی و رجوع به پیشینه در مطالعات علمی و پژوهشی ضرورت انکارناپذیری است که وضعیت موضوع مورد بررسی را برای محقق روشن می‌کند. محقق با بررسی پیشینه درمی‌یابد سوالات و فرضیاتش تا چه حد و اندازه مورد بررسی قرار گرفته است و بر پایه این شناخت ضمن استحکام بخشیدن به گام‌هایش از هدررفت زمان و سرمایه‌اش جلوگیری نموده و به سوی جلو و آینده گام می‌نهد. در تهیه استانداردهای ایزو و کنترل کیفیت مهم‌ترین و اصلی‌ترین کار جمع‌آوری و مستند کردن داده‌ها و طبقه‌بندی آنهاست. تا در برنامه‌ریزی‌ها ضمن سهولت در دسترسی به داده‌ها از انجام کارهای تکراری پرهیز کنیم. در تاریخ آموزش و پرورش امروز ما مسائل و مشکلات فراوانی وجود دارد که در سال‌ها قبل هم مشابه همان مشکل و مسئله برای نظام آموزش و پرورش ما بوده است مانند ارزشیابی توصیفی؛ مبارزه با بی‌سوادی؛ جایگاه معلم در جامعه و نظام تعلیم و تربیت؛ تمرکز و عدم تمرکز در برنامه‌های آموزشی و کتاب‌های درسی و... . گرچه شرایط امروز جامعه ما با توجه به توسعه فناوری‌های اطلاعاتی و ارتباطی و آموزش با سال‌های گذشته متفاوت است، اما بررسی کنش و واکنش گذشتگان به این مسائل و مشکلات و نحوه پاسخ آنها به این مسائل می‌تواند ما را در یافتن پاسخ دقیق‌تر و معقولانه‌تر کمک کند و از صرف هزینه‌های عظیم وقت و زمانی و برای توسعه آموزش نسلی پرهیز شود.

که در شرایط توسعه پرشتاب فناوری‌ها هدررفت زمانی واقعاً قابل جبران نیست و عقب‌ماندگی‌های ایجادشده را به‌سختی می‌شود ترمیم کرد. به‌نظر می‌آید از تجارب تاریخی بومی و تجارب تاریخی سایر ملل هم می‌توان و باید درس گرفت و برنامه‌ای واقع‌بینانه تنظیم نمود متأسفانه این موضوع به‌صورت جدی و عمیق در مراکز علمی و آموزشی و آکادمیک به آن پرداخته نشده و در حد چند واحد درسی در نظر گرفته شده است، در صورتی که ایجاد یک گرایش بین رشته‌ای در مقطع دکتری و یا ایجاد گروهی پژوهشی در پژوهشکده‌های پژوهشی با نام تاریخ تعلیم و تربیت ضرورت دارد به‌دلیل این ضرورت و خلاء موجود، سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی وزارت آموزش و پرورش با هدف جمع‌آوری و مستند کردن تاریخچه تعلیم و تربیت اقدام به چاپ و انتشار فصلنامه گنجینه دارالفنون به‌عنوان اولین فصلنامه تخصصی تاریخ تعلیم و تربیت نمود و از سال ۱۳۹۶ تا کنون ۱۱ شماره از آن را منتشر نموده است.

موضوع اصلی فصلنامه گنجینه دارالفنون بررسی تاریخ تعلیم و تربیت ایران و به‌طور اخص، تاریخ آموزش و پرورش ایران است. گرچه ما هنوز در اول راه هستیم ولی امیدواریم این حرکت مقدمه‌ای برای ایجاد یک جریان قوی و غنی فرهنگی برای پر کردن این خلاء توسط اساتید و فرهیختگان و پژوهشگران محترم باشد.

غلامرضا حامیدزاده\*